

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата юридичних наук, старшої викладачки кафедри
адміністративного, господарського права та фінансово-економічної
безпеки Навчально-наукового інституту права
Сумського державного університету

Миргород Валерії Валеріївни на дисертацію здобувачки ступеня
доктора філософії в галузі знань 08 Право за спеціальністю «081 Право»

Деменко Карини Едуардівни

«Організаційно-правові засади реалізації валютної політики як
засобу забезпечення фінансової безпеки держави»

1. Актуальність обраної теми дисертації

Економічна незалежність держави, в тому числі і України, залежить від формування її ефективної фінансової та валютної політики. Реалізація останньої здійснюється різними засобами та методами, головні з яких є направлені на забезпечення національної безпеки в різних сферах економічної діяльності держави. Результатом такої діяльності має стати досягнення визначених завдань та цілей у функціонуванні держави та суспільства.

В межах забезпечення економічної безпеки держави основну роль відіграє діяльність органів публічної влади, яка направлена на впорядкування відносин, які виникають, змінюються і припиняються у зв'язку із використанням в економічному обігу валюти та валютних цінностей, які називаються валютними відносинами. Ці відносини є надзвичайно важливими, для будь-якої держави, оскільки від їх стану залежить стан розвитку та економічної безпеки держави. З одного боку, для держави, вони дають можливість їй залучати додаткові фінансові ресурси, що можуть бути направлені на фінансування її потреб, а з іншого – використовувати додаткові механізми збереження вартості грошових коштів.

У зв'язку з цим Україна як і кожна інша держава, намагається на своїй території встановити такий правовий режим валютного регулювання який би був найбільш дієвим та ефективним для впорядкування обігу іноземної валюти, зокрема, і для всієї економічної сфери в цілому. Така діяльність держави здійснюється планомірно і системно об'єктивується у її валютній політиці. Виходячи із вищезазначеного, тема дисертаційного дослідження є вкрай актуальною.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційна робота виконувалась в рамках напрямків досліджень, що затверджені Постановою НАН України від 20.12.2013 р. № 179 «Про основні наукові напрями та найважливіші проблеми фундаментальних досліджень у галузі природничих, технічних і гуманітарних наук Національної академії наук України на 2014-2018 роки» та рекомендацій Ради президентів академій наук України для ВНЗ щодо виконання досліджень за Пріоритетними науковими напрямами досліджень (п. 3.4. Політико-правові науки) та постанови Президії НАН України від 30.01.2019 р. № 30 «Основні наукові напрями та найважливіші проблеми фундаментальних досліджень у галузі природничих, технічних, суспільних і гуманітарних наук Національної академії наук України на 2019–2023 роки» (п. 3.4.2 п. 3.4. – Політико-правові науки); основні положення дисертації відповідають пріоритетним напрямам науково-дослідних робіт Сумського державного університету та отримані в рамках реалізації НДР «Концептуальні засади реформування системи правоохоронних органів в сучасних умовах трансформації нагляду і контролю щодо забезпечення економічної безпеки України» (номер державної реєстрації – 55.15.02-22/24.3Ф-01), що виконується в Навчально-науковому інституті права СумДУ.

3. Ступінь обґрунтованості положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність і новизна, повнота їх викладу в опублікованих працях

Результати аналізу анотації, тексту дисертації та змісту публікацій Деменко Карини Едуардівни показує високу наукову обґрунтованість та достовірність наукових результатів, що були отримані в результаті дисертаційного дослідження. Усі положення, висновки та рекомендації дисертаційної роботи є достатньою мірою обґрунтовані, базуються на теоретичних положеннях, нормативно-правовій базі та економічних даних. Наукові положення сформульовані таким чином, що дають можливість говорити про досягнення поставленої мети та виконання поставлених в роботі завдань. Такі наукові результати досягнуті за допомогою правильно обраних та комплексно застосованих в дослідженні наукових методах.

4. Теоретичне і практичне значення результатів дослідження

Дисертація є завершеною науковою працею, у якій вирішується важливе для науки фінансового права завдання. Положення та висновки дисертації є змістовними та обґрунтованими. Вагомість положень в теоретичному плані полягає в тому, що в ході дослідження виявлено, що фінансова безпека держави включає в себе цілий ряд складових частин, серед яких є валютна безпека, яку слід розглядати як стан курсоутворення, що характеризується високою довірою суспільства до національної грошової одиниці, її стійкістю, створює оптимальні умови для поступального розвитку вітчизняної економіки, залучення в країну іноземних інвестицій, інтеграції України до світової економічної системи, а також максимально захищає від потрясінь на міжнародних валютних ринках.

Дисертанткою доведено, що організаційно-правове забезпечення фінансової безпеки держави – це здійснювана, на основі чинного законодавства держави, діяльність створеної системи уповноважених державою органами у сфері фінансової безпеки держави із впорядкування

суспільних відносин за допомогою правових норм, приписів і сукупності засобів упорядкування, а також їх юридичне закріплення, охорона, реалізація та розвиток.

5. Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому.

Представлені до рецензування дисертація та анотація відповідають вимогам діючого законодавства. Анотація дисертаційного дослідження представляє найвагоміші результати дослідження з означенням їх новизни та практичної цінності, викладена українською та англійською мовами.

Положення змісту роботи, включно із висновками, сформульовані чітко і повно розкривають поставлені в роботі завдання дослідження. Всі посилання оформлені відповідно до встановлених вимог вказівкою першоджерела. Плагіат в роботі відсутній.

На основі вищевикладеного можна зробити висновок про те, що дисертація Деменко Карини Едуардівни є самостійним і завершеним дисертаційним дослідженням, в якому поставлена проблема ефективного правового регулювання реалізації валютної політики як засобу забезпечення фінансової безпеки в Україні.

6. Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації

Принципових недоліків у дисертації Деменко Карини Едуардівни «Організаційно-правові засади реалізації валютної політики як засобу забезпечення фінансової безпеки держави» під час рецензування не виявлено, але є ряд зауваження, зокрема:

- в контексті дослідження елементів валютної політики, авторці варто було б більш чітко виокреслити значення принципів організації та діяльності уповноважених органів у сфері регулювання валютних відносин та реалізації валютної політики держави (стор.126-127);

- на наш погляд, робота мала б більш завершений вигляд якби автором було більш чіткіше окреслені зміни нормативного регулювання повноважень

Національного банку України щодо реалізації валютної політики з введенням воєнного стану в Україні (стор. 196-198).

Зазначені зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційного дослідження. Однак, є ряд питань, які носять дискусійний характерний, зокрема:

- в дисертації Деменко Карина Едуардівна досліджувала реалізацію валютної політики як засобу забезпечення фінансової безпеки держави. Дискусійним у даному випадку є питання з приводу того, чи може реалізація валютної політики держави мати ідеологічну складову, що направлена на захист національних інтересів України;

- досить детально досліджена роль Національного банку України як основного уповноваженого органу, що реалізує валютну політику. Було б доцільно звернути увагу і на інші уповноважені органи, які також, відповідно до чинного законодавства, мають певні повноваження у врегулюванні обігу валюти і валютних цінностей, наприклад податкових органів.

7. Відсутність порушень академічної доброчесності

Ознайомившись з дисертацією Деменко Карини Едуардівни «Організаційно-правове регулювання реалізації валютної політики як засобу забезпечення фінансово-економічної безпеки держави», зазначимо, що порушень академічної недоброчесності не виявлено. Весь текст оформлено належним чином, а сама дисертація є самостійною та оригінальною науковою роботою.

8. Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам

Дисертаційне дослідження Деменко Карини Едуардівни «Організаційно-правові засади реалізації валютної політики як засобу забезпечення фінансової безпеки держави» є завершеною науковою працею. За науковою новизною, актуальністю, теоретичною і практичною цінністю дисертація відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України

від 12 січня 2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктор філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12 січня 2022 р. № 44.

РЕЦЕНЗЕНТ:

кандидат юридичних наук,
старша викладачка кафедри
адміністративного, господарського права
та фінансово-економічної безпеки
Сумського державного університету

Валерія МИРГОРОД

